

butlletí informatiu de salut laboral i medi ambient - gener 2022 - número 24

"Si ens permeten el desenvolupament just, s'acaba l'emigració". Mariam Sow, líder llauradora senegalesa.

La reforma laboral i els seus efectes en la salut

El mes de desembre passat es va aconseguir l'acord de la reforma laboral entre el Govern i els agents socials. Aquesta reforma modifica diversos elements de les relacions laborals, encara que ens centrarem en dos aspectes. El primer referit a la negociació col·lectiva, que recupera la ultraactivitat indefinida i la **prevalença del conveni sectorial** en matèria salarial; el segon referit a reduir la temporalitat, que modifica i elimina tipus contractuals, com el contracte d'obra i servei, juntament amb canvis en el règim sancionador per a combatre els incompliments.

L'**abús de temporalitat** té un impacte clar en la salut segons l'INVASSAT, l'any 2020, de 174 accidents de treball investigats, 75 van succeir en persones amb aquesta contractació. Dels quals, 63 van ser qualificats com a greus i 12 mortals (2 d'aquests amb antiguitat menor al mes). Es posa de manifest una vegada més: la precarietat mata.

La correcció de la temporalitat, causant de la inseguretat en l'ocupació, afecta de manera directa sobre la salut física i mental de les persones treballadores. És causa generadora

de: por i baixa autoestima, fatiga, trastorns del son, estrès, depressió i malalties cardiovasculars i un dels factors principals de l'augment de les taxes actuals de sinistralitat laboral.

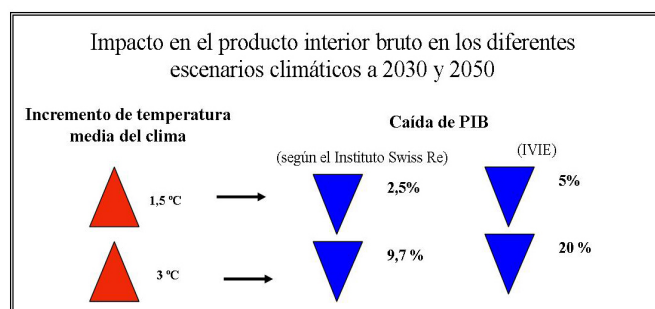
Al contrari que en l'anterior reforma, s'aposta per un **salari digne** i amb prevalença del salari del conveni sectorial. Qüestió gens fútil, principalment per a totes aquelles activitats externalitzades en contractes i subcontractes, que ocupen a milers de persones, on el conveni d'empresa era utilitzat per a abaratir costos laborals.

Per això, aquesta reforma es dirigeix a augmentar el salari, millorar la **seguretat laboral** i garantir ocupació estable, elements que tenen un impacte positiu en la permanència i l'eficiència econòmica de les empreses, a més de canviar el paradigma d'una cultura organitzacional basada en la participació de les persones treballadores a través de les diferents modalitats de representació en la gestió.

Tot cap a la millora de les condicions de treball, de salut i de vida de la classe treballadora.

L'impacte econòmic del canvi climàtic

Fuents: Institut Swiss Re i IVIE.

➡ El cost econòmic de fenòmens extrems com la DANA s'estimen en l'1,26 % del PIB autonòmic. La inversió en prevenció redueix les externalitats, i més quan els senyals es manifesten amb major freqüència, com assenyalava l'Estratègia valenciana de canvi climàtic per a 2030.

‘Guía para la negociación colectiva en derechos digitales’

La Guia, elaborada per les professores Maiedah Jalil Naji, de la Universitat Pablo de Olavide de Sevilla; Ana Belén Muñoz Ruiz, de la Universitat Carlos III de Madrid i el professor Adrián Todolí Signes, de la Universitat de València, analitza una mostra de 63 convenis col·lectius sectorials i 152 d'àmbit inferior sobre la regulació de la implantació de tecnologies digitals i l'impacte que tenen en aspectes clau del món del treball (lloc de prestació, jornada, etc.) També analitza les conseqüències en la salut de les persones (principalment riscos de caràcter ergonòmic i psicosocial).

De l'anàlisi de les clàusules convencionals s'extrau que el paper de la regulació a través del conveni és d'extraordinària eficàcia.

El mandat del Reglament general de protecció de dades de 2016 va posar en el centre de les polítiques laborals un desembarcament de normes que, alhora, han derivat al conveni col·lectiu un esforç de regulació adaptativa addicional. A tall d'exemple, la regulació del treball a distància és un espai d'acció sindical amb enorme potencial.

Per això, l'equilibri de les relacions col·lectives materialitzat en el RDL 32/2021 suposa una oportunitat per a vèncer les resistències empresarials (l'any 2021, només un 13,55 % dels convenis col·lectius van incorporar clàusules en aquesta matèria).

Aquesta guia es troba disponible en l'enllaç següent (clicqueu ací).

GUIA PARA LA NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN MATERIA DE DERECHOS DIGITALES DE CCOO

2021

Mascaretes segures per a les treballadores d'ajuda a domicili

Les delegades de prevenció de l'empresa d'ajuda a domicili SACYR SOCIAL, a Alacant, han aconseguit que l'empresa els proporcione sempre **mascaretes FFP2 per a fer el seu treball**.

L'empresa sempre partia d'una base idíl·lica en la qual els domicilis de les persones usuàries estaven ventilats i que aquestes portaven la seua corresponent mascareta. Només en els casos en què la persona usuària siga *"probable o confirmada d'estar infectada per COVID-19 i no es puga garantir la distància de seguretat"*, l'empresa consentia a proporcionar mascaretes FFP2 a les treballadores amb periodicitat setmanal.

Per a la resta de casos sol se'ls proporcionen mascaretes higièniques a l'interior dels domicilis, fins i tot en els casos sospitosos, probables o confirmats quan es guarde la distància de seguretat, cosa totalment impossible en aquest tipus de treballs.

Davant aquest cúmul de disbarats, s'interposa la corresponent denúncia a la Inspecció de Treball, que en la resolució afirma que les disposicions aplicables al personal sanitari quan es realitzen procediments assistencials en els quals es puguen generar bioaerosols en concentracions elevades, han d'assimilar-se també a totes aquelles treballadores que tot i no fer tasques estrictament sanitàries sí comporten la realització de **tasques de cura i assistència a altres persones**.

Conclou de manera contundent que *"l'empresa haurà de proporcionar de manera immediata a les treballadores protecció respiratòria mitjançant mascaretes EPI d'un nivell de protecció no inferior al proporcionat per una FFP2, valorat preventivament la recomanació sanitària d'utilitzar FFP3, i proporcionar-les a les treballadores amb la periodicitat suficient així com vetllar per la seua utilització."*

informació coronavirus

963 882 100 infocoronavirus@pv.ccoo.es

CCOO

Centres de treball segurs

Persones amb símptomes compatibles amb COVID-19 i/o **resultat positiu** en un test d'antígens, han de sol·licitar test diagnòstic de confirmació en:

- Punts de la xarxa pública, sol·licitant cita prèvia a través de: cita web <https://coronavirusautotest.san.gva.es/cita-coronavirus-registro-es.html>, o APP GVA Coronavirus.
- Laboratoris privats
- Farmàcies

CCOO

1

Centres de treball segurs

Si el resultat positiu es confirma, els punts per a **gestionar la baixa** són:

- <https://coronavirus.san.gva.es/es/solicitud-baja-laboral>
- Inspecció sanitària
- Laboratoris privats
- Farmàcies

CCOO

2

Centres de treball segurs

La **baixa i l'alta laboral** es tramitaran a la vegada, de manera automàtica. La data de l'alta serà el setè dia posterior a l'inici dels símptomes, a excepció que persistisca la malaltia, en aquest cas tindrà la durada que corresponga.

Els nous punts de gestió **comunicaran directament** a l'INSS, i posteriorment, a l'empresa.

CCOO

3

La lluita per l'alternativa energètica: #NoALaMAT

El passat 8 de gener, una caravana amb prop d'un centenar de vehicles arribava a la plaça Maria Agustina de Castelló. Una acció reivindicativa, sorgida de la iniciativa d'habitants de les **poblacions afectades per les línies de molt alta tensió (MAT)**.

I és que als dos projectes ja coneguts (la MAT Morella-Almassora, de Xarxa Elèctrica, i la de Forestalia, que baixaria des dels macroparcs de Terol fins a la subestació de Fraiximeno, a Morella) s'ha sumat una línia lligada a un macroparc d'energia solar que se situaria a les Coves de Vinromà. En cas de tirar avant aquest projecte, que a hores d'ara en període d'al·legacions, comportaria la construcció d'una nova línia de més de 40 quilòmetres, bona part del traçat de la qual aniria en paral·lel a la de Xarxa Elèctrica d'Espanya (en concret des del terme de Vilafamés fins a la subestació d'Almassora).

La Plataforma 'No a la MAT' aposta per un model on l'energia es produísca allà on es consumisca i no a centenars o a milers de quilòmetres. Si s'adoptara el primer model, molt més racional, ecològic i just, les línies MAT no tindrien cap sentit, ja que la seua única utilitat és la de poder transportar molta energia de manera més eficient (amb tots els perjudicis ambientals i de cost d'oportunitat que comporten).

La Plataforma considera que fa falta descarbonitzar l'economia, que no es poden continuar cremant combustibles

fòssils. Però per a això no és suficient amb canviar els cotxes de motors d'explosió per cotxes elèctrics, de la mateixa manera que no hi ha prou a tancar totes les centrals elèctriques i folrar tota la terra de plaques solars i aerogeneradors.

És el moment d'adoptar un nou model energètic, i no sols pintar de verd el model extractivista i depredador que ens ha portat fins a l'abisme on ens trobem.

Racó judicial

Condemna a una empresa del marbre per incompliments en prevenció

La Sentència 480/2021 del Jutjat Social núm. 1 d'Alacant condemna a una **empresa del sector del marbre** i als dos serveis de prevenció de riscos laborals a l'abonament de la suma de 248.770,81 €, més l'interés dels diners des de la presentació de la demanda, en concepte d'indemnització per danys i perjudicis.

El supòsit analitzat és: treballador que presta els seus serveis com a operari de producció marbrista, amb funcions de manipulació de peces de marbre, granit, aglomerat de quars, Silestone, Corian, en els diferents equips de treball incloent-hi l'operari de banc, muntador i instal·lador, amb una antiguitat en l'empresa de 14 anys.

L'any 2013 li va ser diagnosticada una **pneumoconiosi per pols de sílice**, considerada malaltia professional de conformitat amb RD 1209/2006, sobre malalties professionals. I 2015 l'INSS reconeix expedient sobre **incapacitat permanent per a la seua professió habitual**.

Des de 2011, l'empresa acumula diverses actes d'infracció en matèria de seguretat i salut formulades per la Inspecció de Treball, a les qual se suma la declaració per part de l'INSS de la responsabilitat empresarial, que provoca un recàrrec

del 30 % de totes les prestacions. Queda provat que no es van realitzar les avaluacions de risc, ni les seues revisions, així com la **falta d'avaluacions específiques d'agents químics**, pols de sílice, ni soroll.

No es va aplicar el protocol mèdic de silicosis i unes altres pneumoconiosis, no va realitzar pla de formació preventiva, ni tan sols es van entregar els equips de protecció adequats.

Tota aquesta cadena d'incompliments preventius va derivar en un **mal irreparable en la salut del treballador**, que a l'edat de 36 anys li va ser diagnosticada la malaltia professional i 2 anys després una incapacitat permanent total per agreujament.

Els Serveis Jurídics de CCOO PV van plantejar **demanda davant el jutjat per a sol·licitar l'execució d'indemnització** per danys i perjudicis de manera solidària entre empresa, serveis de prevenció i companyies asseguradores, amb una decisió estimatòria parcial. Condemna al pagament de la indemnització de manera solidària entre l'empresa i els dos serveis de prevenció per la responsabilitat acreditada, però absol les diferents companyies asseguradores per no estar inclòs en l'objecte assegurat.

Més viatges amb tren, menys emissions

A Espanya no sobren vies, sinó que falten trens". Aquesta és la conclusió del document creat per 14 organitzacions, entre les quals es troba CCOO, a partir d'una diagnosi i una proposta de pla d'acció que té com a mesures més destacables:

- Organització del servei amb un criteri general basat en la cadència i correspondència en els nodes principals amb tota la xarxa regional.

- La governança ferroviària, des del manteniment de l'operador públic, traspasant les CA que ho desitgen la competència de planificació ferroviària regional i de rodalia, amb la dotació econòmica basada en criteris finalistes.

- Integració de serveis ferroviaris per constituir una única xarxa sobre qualsevol dels amplexos.

- Fomentar la intermodalitat en formes de mobilitat sostenible, amb la integració de la bicicleta i facilitar sistemes tarifaris comuns i introduir la variable confort i accessibilitat com a paràmetres de qualitat que potencien la captació de major demanda.

Per al compliment dels objectius d'increment de persones usuàries i la reducció d'emissions és necessari ampliar la flota, així com les infraestructures, no basada en la capacitat, sinó en

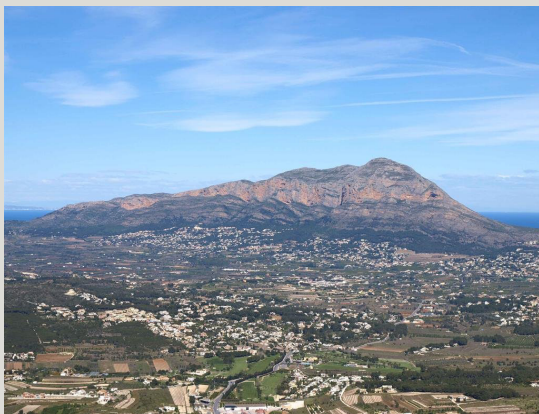

Concentració en l'Estació del Nord de València, a l'octubre.

la cadència. Evidentment, per garantir la qualitat es requereix una dotació de personal concorde al creixement del 20,8 % en *persones passatgeres per km en el període 2013-2019*, que evite que "quan una persona viatja en el sistema Renfe té la impressió d'anar sola".

CCOO PV participa en la Plataforma per un tren que vertebre el territori i refrede el planeta.

#CulturaSegura

'Amic i amat', de Mercé Climent

Una història de trobades i retrobaments en set dies sota l'atenta mirada del **Montgó**, aqueix testimoni silenciós del caminar de l'espècie humana al llarg de la història. Però també del paratge ple de vida, des del seu cim- "quan el Montgó porta capell, ves a casa i fes cordell"- passant per la més recòndita de les seues coves fins al seu fons marí ple de vida. Mar i muntanya en una estreta relació en la qual conviuen misteris i tradicions, miracles i bogeries. L'autora alcoiana ens submergeix en una història del passat a partir d'uns fets del present que tindran conseqüències en el futur. Un viatge en la **lluita per la identitat**, aqueixa mateixa que es refugia en les arrels i el territori.

Enguany es compleixen 35 anys de la declaració del Parc Natural del Montgó. Una de les zones del País Valencià més tensionades per un model turístic i de construcció extractiu de recursos naturals i ocupació de sòl, que modifica de manera evident l'estil de vida i porta a una regressió sense precedents els usos tradicionals. Aquesta realitat també ha provocat un **impacte en la desigualtat social**, que converteix la Marina Alta en la comarca amb major nombre de persones en situació d'alt risc de pobresa. Les mesures a incorporar en la Llei de canvi climàtic i transició ecològica requereixen valentia política per a corregir la situació. La **planificació contra incendis forestals** és una de les funcions clau de conservació, a la qual des de la Junta Rectora del Parc s'ha de prestar la major atenció. Més de 70 incendis forestals en aquest període, la majoria qualificats com a intencionats en el visor cartogràfic de la GVA.